

Smultronblod

Smultronstrået ryms i varje cell hos alla människor. Somliga letar smultron hela sitt liv utan att finna några. Enok Karlsson bar dem i sin öppna hand i sju månader utan att smaka ett enda bär. Deras röda färg berättade varma sagor i hans blod.

Han hade lämnat in bilen till Bobs cykel och motor för service. Byte av olja, oljefilter, luftfilter, tändstift och glödlampor var viktiga. Bob tyckte det var onödigt att byta hela glödlampor men Enok menade att om man bytte dem innan de gått sönder så behövde man inte vara orolig för att plötsligt vara utan ljus. Bob skakade på sitt kala huvud och bytte lamporna. De gamla sparade han och använde till sina egna bilar men det visste Enok ingenting om. Bob nickade mot den dörr som målats gul för trettio år sedan,

– Du hittar själv kaffet och idag finns det hembakat.

Innanför dörren fanns bordet och stolarna som vanligt. Kaffebryggaren och mjölkkanan som vanligt. Den flera år för gamla almanackan med de vackra kvinnorna på väggen som vanligt. Hans fötter stannade hela honom innanför tröskeln. De hade fått förflyttningsförhinder på grund av en grav allvarlighet i Enoks själsliv. Det var inte vanligt. Den främmande kvinnans ögon höll fram stoppskylten utan att han medvetet läste bokstäverna på den.

– Hej sa hon, ska jag hålla upp till dig också? Han lade inte märke till hennes klargula tröja eller hennes kjol med små svarta och vita rutor. Han såg inte heller att hennes båda irisar var blågrå som havet när det åskade. Hon drog ut stolen åt honom och sköt fram fatet med blåbärspaj. Han såg slöjor som lockade honom. Slöjor som smög sig runt honom och sjöng sirenernas sång in i hans öras vindlingar tills de nådde ner, runt, under, in i hjärtat och följde med blodet ut i minsta ådra.

Han ville inte vakna, vågade inte röra sig, då skulle klockan välta honom ur sängen och han skulle bli tvungen att gå upp en gång till och åter köra bilen till Bobs cykel och motor, så han stod kvar. Hans andhämtning blåste slöjorna i vidare bågar och räckte runt dem båda. Hon reste sig, gick emot honom och sa:

– Ursäkta mig, jag ska ut.

Han steg genast åt sidan och slog sig ner på stolen. Asplöv. Inte bara händerna utan hela hans kropp. Två koppar kaffe och en stor bit blåbärspaj. Han såg den flagnande husfasaden på andra sidan gatan och strök handen över kinden. Omöjligt. Det händer inte mig längre. Hoppas hon inte kommer in igen.

När Bob öppnade dörren efter trettio minuter satt Enok fortfarande vid bordet och stirrade tvärs över gatan.

– Nä du, gamle vän, nu ska det bli gott med en kopp!

Han torkade av händerna på trasan som hängde från bakfickan. Så släppte fingrarna ner två sockerbitar i den nästan rena porslinsmuggen med brunt blommönster. Han tittade nöjt på det vita sockret som försvann i kaffedjupet och noterade de små bubblorna som kom upp till den bruna ytan. Med en djup suck satte han sig ner och först då tittade han på sin kamrat.

– Men hur är det fatt? Har du sett ett spöke? Han följde vännens blick men såg inget ovanligt. Enok?

– Ja?

– Mår du inte bra eller sitter du och drömmer?

– Jo, jag kanske drömde lite.

– Vänta ska jag fylla på koppen åt dig så du vaknar till.

I fyra år hade de känt varandra. Det hade börjat med ett ärende som dagens och då Bob både utförde sitt hantverk noggrant, var någorlunda billig och dessutom en god människa hade det blivit en vana att åka dit för minsta lilla åtgärd. De hade också druckit öl tillsammans och ibland

delat en måltid någon fredagskväll men ingen hade varit i den andres hem.

– Vem är hon? Enok sköt tillbaka stolen så han kunde vända sig mot Bob.

– Jasså Alma? Är det därför du är som du är? Jodu, höra sitt namn viskas ur hennes mun vore allt nåt.

– Känner du henne? Varför var hon här?

– Åh, hennes bil har blivit påkörd på en parkeringsplats. Jag ska fixa den så den ser lite snygg ut igen. Hon bor här ovanpå.

– I det här huset?

Bob nickade och sa med munnen full av paj:

– God eller hur? Jag har gjort den själv. Bären fick jag av morsan men resten fick jag göra själv sa hon och vet du, det är precis som att laga bilar. Bara man har alla delar så går det på ett kick att skruva ihop den.

Alma – Alma Rus? Ros? Lilja? Alma Liljegren? Hur skulle han kunna ta sig härifrån när hans själ fanns kvar i huset hos Alma Endast och Allenast? Doften när hon strök sig förbi honom hade slagit undan hans logiska tänkande

– Förlåt? Vad sa du?

– Tänk på Alma så mycket du vill, men jag bara undrar om vi ska kolla glykolen redan nu. Du tycker ju om att vara ute i god tid.

– Ja visst, gör det. Minus trettio grader, tack.

Bob mumlade om september men han kunde ha sjungit det rakt in i Enoks öra utan att vännen skulle ha hört.

– Men hörro, gå upp och ring på. Hon kommer inte tillbaka hit ner förrän om en vecka. Andra våningen. Larsson.

– Nej, han ryckte till, Larsson? Är hon inneboende?

– Inte mycket. Hon har en boa. Hälsa från mig och be att få titta på den. Säg att du älskar ormar.

Den fria viljan var urkopplad. Det var doften och slöjorna som drog honom uppför trapporna. Vilken vacker dörr. En brun. Och där stod det:

A. Larsson. Han noterade sin hand som lyftes mot den runda ringklockeknappen och i detsamma ringde en liten melodi inne i lägenheten. Steg mot ytterdörren. Hennes åskfärgade ögon under förvånade bryn.

– Hej?

– Hej, jo jag ville bara jag undrar om jag kunde hälsa från Bob och säga att jag älskar dej och få titta på ormen?

– Vaddå?

– Eh, jo, Bob sa att du har en orm, en boa, och jag vill alltid skulle vilja hålla en och undrar om jag kan få se den?

Värmen under kläder och hud var så stark att han skulle behöva knäppa upp i ryggen och kliva ur sitt eget skinn för att få tillräcklig svalka. Alma tittade på honom uppifrån och ner och Enok blev tre år som klätt ut sig till farbror i överrock, med en enda önskan – att få hålla om henne, eller nej, nej. Att få hålla i hennes orm förstås. Hennes ansiktes förvåning övergick till vänligaste sommardag och han insåg att inga andra årstider fanns. Solen talade genom henne:

– Javisst, men han är lite sjuk. Halsfluss. Och han ska ta sin medicin nu. Du kom precis lagom. Du får gärna hjälpa mig med det.

Alma gick före in i rummet och pekade på en stol där han kunde lägga sin rock, Han kände hennes nära ögon och händerna blev öppna floder när han tog tag i rockens båda axelsömmar, skakade till för att få ut eventuella skrynlor, vek in ärmarna och la ner rocken som vore den ett konstverk av glas.

– Klas tycker inte om att ta sin medicin, han är som ett barn.

Hon skrattade och gick mot terrariet som upptog hela bortre väggen i vardagsrummet.

– Hej, lilla Klasegubben. Har du sovit ? Kom till matte så ska du få träffa - hon väntade på att få bli presenterad.

– Enok, Enok Karlsson. Angenämt.

– Vill du hålla eller pensla?

–?

- Du får hålla. Kom.

Alma nickade och formade Enoks armar och händer som man håller ett spädbarn och började med hivande rörelser lägga Klas i hans famn.

- Såja, lille vän, det här är farbror Enok som vill träffa dig. Han är jättesnäll. Han ska hjälpa dig så du blir frisk snart. Var stilla hos honom nu så ska jag bara kika lite i din hals.

Hon stack in ett finger i Klas mungipa och han gapade lydigt. Det var ingen snäll doft som kom ur ormens mun. Den välldede fram över Enok och hans medvetande behövde omedelbar vila. Han segnade långsamt ner på golvet och ormen efter.

Alma suckade.

- Det var också en hjälp! Klas stanna kvar! Du kan inte gå på upptäcksfärd nu, när vi har en avsvimmad man här.

Klas tyckte mycket om att gömma sig på de mest underliga ställen. Hans favoritplats var den han hittade när han kröp till grannen via balkongerna. Ingen mer än Bob tyckte om...nej, förresten, Bob var snarare likgiltig för Klas. Alla andra i huset var lite rädda för honom.

Klas hade helt oväntat lagt sig tillrätta på Enoks bröst. Det fanns ingen som var en sådan människokännare som Klas. Hon böjde sig ner mot Enoks ansikte för att förvissa sig om att han andades. Så satte hon sig bekvämt tillrätta på golvet bredvid dem och strök Klas över huvudet medan hon väntade

- Det vore faktiskt rätt bra om du ville vakna snart.

I nästan tio minuter låg han avsvimmad. Han började med att öppna högra ögat och kika sig omkring. När han möttes av ormblicken blundade han igen. Med sin tunnaste röst frågade han

- Har han fångat mig? Är jag hans byte nu eller varför ligger han och stirrar på mig?

- Du är för stor för att ätas upp, svarade Alma, tro det eller ej men han gillar dig. Sådär gör han bara med mig annars. Vi brukar kolla på teve i soffan sådär. Jättemysigt.

Enok blundade fortfarande

- Menar du att du och ormen
- Klas
- Ja, just, Klas . . . att ni brukar - mysa i soffan och titta på teve?

Hon nickade men det såg han inte.

- Snälla Alma, jag tycker det är en fantastisk upplevelse, men jag skulle hellre vilja sitta i den där soffan än ligga här, tror du det går att ordna?
- Självklart!

Hon reste sig och lyfte upp främre delen av Klas medan hon talade till honom:

- Tycker du om farbror Enok? Ja, du ska få ligga hos honom igen. Men han vill vara i soffan förstår du. Så kan vi pensla din hals där.

*

Minnet är närmare än verkligheten. Och mer behagligt. Alma Larsson hade plånat ut fyrtiosju år av hans liv. De första. Han tillhörde den skara lyckliga människor som haft en barndom fylld av skratt och kärlek. Ett av hans första samtal hade handlat om ormar och halsfluss. De enda vuxna i omgivningen hade varit Alma och Bob. Det enda barnet hade varit Klas. Själv hade han varit Enok. Inget mer. De åtta timmarna varje dag som han studerade vägnätet och utbyggnad av detta, existerade egentligen inte. Hans arbetskamrater befann sig i parenteser. Kursen i engelsk grammatik behövde han inte längre. Han och Alma pratade ju svenska.

Bilturer med picnickorg, vandringsleder i naturreservat, ja vad som helst i hennes sfär och smultronen la sig runda och röda i hans hand. Han hade ännu inte vågat röra vid henne. Bara tanken hade. . . Visst var hon

tjugo år yngre. Visst finns det djup vänskap mellan man och kvinna. Visst är minnen oändliga. Han äter dem ett i taget. Han tuggar på strået.

När han väl bestämt sig för att plocka ett nytt strå för de riktigt mogna bären, stannar han bilen på den lilla parkeringen vid sjön. Han dröjer en sekund med blicken över den spegelblanka innan han kliver ur. Alma försöker hitta vad det var i vattnet, som fångade hans uppmärksamhet. Enok Karlsson vänder sitt ansikte mot solen när han går runt bilen. Han gör sig beredd. Han öppnar.

©Helen Pihl 2004